

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000942

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-02-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яшкіна Тетяна Олегівна

2. Tetyana O. Yashkina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 27186 Медицина (222 Медицина)

Дата захисту: 14-02-2024

Спеціальність за освітою: лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 08.601.102

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.75.77

Тема дисертації:

1. Клініко-функціональний статус та соціологічний портрет здорових осіб молодого віку, які використовують альтернативні види тютюнопаління
2. Clinical and functional status and sociological portrait of healthy young individuals using alternative forms of tobacco smoking

Реферат:

1. Метою нашого дослідження було дослідити та визначити особливості клініко-функціонального статусу здорових молодих осіб, які використовують альтернативні види куріння, на підставі оцінки впливу електронних систем доставки нікотину на фізичний розвиток, вітальні функції, індекси здоров'я серцево-судинної та дихальної систем, вегетативний баланс, вентиляційну функцію легень, цитологічний портрет слизової ротоглотки, протимікробні білки (лізоцим та sIgA), іоном слини, якість життя та надати їх соціологічний портрет за результатами проведеного соціологічного опитування. Дослідження проводилось з дотриманням етичних принципів проведення медичних досліджень за участю людини у відповідності до

положень останньої редакції Гельсінської декларації (64-та Генеральна асамблея WMA, жовтень 2013 р.), Конвенції Ради Європи щодо захисту прав та гідності людини, Конвенції про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини. Дизайн дослідження структурований трьома етапами – на першому проведено анонімне соціологічне опитування 919 молодих осіб віком 18–30 років з використанням адаптованої у відповідності до завдань дійсного дисертаційного дослідження анкети Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS) для України з вивченням поширеності альтернативних видів тютюнопаління та формуванням соціологічного портрету користувачів електронних портативних пристроїв для куріння (ЕПП); на другому етапі вивчено клініко-функціональний статус 92 практично здорових молодих осіб (основна група – 66 осіб, що використовують тютюнові вироби електричного нагрівання (ТВЕН), група контролю 26 осіб, що ніколи не курили) віком від 18 до 30 років з використанням клініко-анамнестичних, антропометричних, інструментальних, цитологічних, імунологічних та психодіагностичних методів дослідження, оцінений іоном слини, індекси здоров'я та якість життя. Наукова новизна отриманих результатів. Вперше доведено наявність впливу стажу куріння ТВЕН на зміни показників клініко-функціонального статусу (фізичний розвиток, вітальні функції, індекси здоров'я серцево-судинної та дихальної систем, вегетативний баланс, вентиляційна функція легень, цитологічний портрету слизової ротоглотки, лізоцим та sIgA в слині, іоном слини) та якість життя здорових осіб молодого віку – курців ТВЕН. Вперше комплексно досліджено 26 елементів іоному слини та доведено наявності особливостей цих показників у здорових молодих осіб-курців ТВЕН. Вперше визначені фактори ризику, які впливають на формування моделі поведінки курця ТВЕН серед здорових осіб молодого віку та досліджені зв'язки поміж даними клініко-функціонального статусу здорових молодих осіб-курців ТВЕН та фактором стажу куріння ТВЕН. Вперше на підставі математичного моделювання визначені складові погіршення клініко-функціонального статусу та якості життя здорових молодих осіб, які курять ТВЕН, в залежності від стажу їх використання. Теоретичне та практичне значення отриманих результатів. На підставі проведеного соціологічного дослідження для соціальної медицини визначено поширеність куріння ЕПП серед студентської молоді, уточнені соціальні фактори ризику формування моделі поведінки курця різних видів куріння та розроблені їх соціальні портрети. Для профілактичної медицини уточнені патогенетичні аспекти порушення адаптації серцево-судинної та дихальної систем, вегетативного балансу та якості життя серед здорових молодих осіб-курців ТВЕН. В практику охорони здоров'я обґрунтовано необхідність проведення моніторингу стану поширеності куріння, в тому числі ЕПП серед задекларованого населення. В практику сімейної медицини рекомендовано проведення мотиваційного консультування з питання профілактики куріння з врахуванням визначених в роботі високорангових факторів ризику соціального оточення молоді, не лише з метою превенції формування моделі поведінки курця в підлітковому віці, але й враховувати їх як такі, що виступають тригерами для зриву або перешкодою у відмові від куріння

2. The purpose of our study was to investigate and determine the features of the clinical and functional status of healthy young individuals using alternative forms of smoking, based on the assessment of the impact of electronic nicotine delivery systems on physical development, vital functions, indices of cardiovascular and respiratory health, autonomic balance, lung ventilation function, cytological portrait of the oral pharynx, antimicrobial proteins (lysozyme and sIgA), salivary ions, and to provide their sociological portrait based on the results of a conducted sociological survey. The research was conducted in accordance with ethical principles of conducting medical research involving human participants, in compliance with the latest version of the Helsinki Declaration (64th WMA General Assembly, October 2013), the Council of Europe Convention on the Protection of Human Rights and Dignity of the Human Being, and the Convention on Human Rights and Biomedicine. The study design was structured in three stages - the first involved an anonymous sociological survey of 919 young individuals aged 18–30, using an adapted questionnaire from the Global Adult Tobacco Survey (GATS) for Ukraine to assess the prevalence of alternative forms of tobacco use and form sociological profiles of users of ESDs. During the second stage, the clinical and functional status of 92 practically healthy young individuals (main group – 66 individuals using HTPs), control group – 26 individuals who never smoked) aged 18 to 30 was studied using clinical-anamnestic, anthropometric, instrumental, cytological, immunological, and psychodiagnostic research methods.

Saliva ionomics, health indices, and quality of life were evaluated. Scientific Novelty of the Obtained Results. For the first time, the influence of the duration of using HTPs on changes in indicators of clinical and functional status (physical development, vital functions, indices of cardiovascular and respiratory systems, autonomic balance, lung ventilation function, cytological portrait of the oral pharynx, lysozyme and sIgA in saliva, salivary ionome) and the quality of life in healthy young individuals who use HTPs has been proven. For the first time, 26 elements of salivary ionome have been comprehensively studied, and the peculiarities of these indicators in healthy young HTPs users have been demonstrated. Risk factors influencing the formation of the HTP user behavior model among healthy young individuals have been identified for the first time, and correlations between the clinical and functional status data of healthy young HTPs users and the factor of HTP usage duration have been investigated. For the first time, the components of deterioration in the clinical and functional status and quality of life of healthy young individuals who use HTPs have been determined based on mathematical modeling, depending on the duration of their usage. Theoretical and Practical Significance of the Obtained Results. Based on the conducted sociological research for social medicine, the prevalence of using ESDs among student youth has been determined, social risk factors for the formation of the smoker's behavior model of various types of smoking have been specified, and their social portraits have been developed. For preventive medicine, pathogenetic aspects of disturbances in the adaptation of the cardiovascular and respiratory systems, autonomic balance, and quality of life among healthy young HTPs users have been clarified. In the practice of healthcare, the necessity of monitoring the prevalence of smoking, including ESDs, among the declared population has been justified. In family medicine practice, motivational counseling on smoking prevention has been recommended, taking into account the high-ranking risk factors of youth social environment, not only for the purpose of preventing the formation of the smoker's behavior model in adolescence but also considering them as triggers for relapse or obstacles to quitting smoking

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Vysochyna, I. L., & Yashkina, T. O. (2023) Social portrait of young people who use alternative types of tobacco smoking. Ukraine. Nation's Health, 21(1), 25-28. <https://doi.org/10.32782/2077-6594/2023.1/04>
- Vysochyna, I. L., & Yashkina, T. O. (2023) Impact of systemic use of electronic cigarettes on the levels of toxic and potentially toxic metals in saliva among young people. Prospects and innovations of science, (13 (31)), 640-649. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-13\(31\)-640-649](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-13(31)-640-649)
- Vysochyna, I. L., & Yashkina, T. O. (2023) Health implications forecast for electronic cigarette users. Likars' ka sprava, (3), 5-11. <https://doi.org/10.31640/LS-2023-3-01>
- Vysochyna, I. L., & Yashkina, T. O. (2023) Features of the respiratory and cardiovascular system in young individuals using electronic nicotine delivery systems. Prospects and innovations of science, (13 (31)), 890-898. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-14\(32\)-890-898](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-14(32)-890-898)
- Чергінець, В.І. & Башкірова, Н.С. & Яшкіна, Т.О. (2018) Можливості корекції порушень бронхіальної чутливості, що виникли під впливом тютюнового диму. In: International scientific and practical conference «Prospects for the development of medicine in EU countries and Ukraine» Wloclawek, Republic of Poland, December 21-22, 2018. pp. 133-136
- Vysochina, I., & Yashkina, T. (2019). Analyse du niveau d'information sur les risques des différents types de fumees pour la sante dans l'environnement des jeunes. In: 3e Colloque international francophone en Ukraine

«Langues. Sciences et Pratiques». Odessa, Ukraine, Octobre 3-4, 2019. pp. 243-244

- Yashkina T.(2020). «Problem of choice: electronic cigarettes in the medical environment», In: International scientific and practical conference «New trends and unresolved issues of preventive and clinical medicine» : Conference proceedings, September 25-26, 2020. Lublin : Izdevnieciba «BaltijaPublishing», 2020. P. 193-195
- Vysochina, I., & Yashkina, T. (2021). «Analyse du choix des modes alternatifs de tabagisme chez les jeunes», In: 4ème Colloque international francophone en Ukraine «Langues. Sciences et Pratiques». Lviv, Ukraine, Avril 8-9, 2021, pp. 164-165

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0115U000866 0120U102690

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Височина Ірина Леонідівна

2. Iryna L. Vysochyna

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабінець Лілія Степанівна

2. Liliya S. Babinec

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.38

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богомолів Артемій Євгенійович

2. Artemii Y. Bogomolov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.29

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гутор Тарас Григорович

2. Taras G. Gutor

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3754-578X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гашинова Катерина Юріївна

2. Kateryna Y. Gashynova

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.27

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Степанський Дмитро Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Степанський Дмитро Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Макаренко Ольга Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна